

כתובות נ-א

עניין: המבזבז אל יבזבז יותר מחומש

רמ"א או"ח סי' תרנו

[ג] משליש מלגיו בדמי חבירו: הגה [ד] (ב) ומי שאין לו אחרון או שאר מלוה עוברת ו אין צריך לבזבז עליה הן (ה) רב וכמו שאמרו * המבזבז אל יבזבז יותר מחומש [ה] ואפילו א מלוה עוברת [ז] ודוקא מלוה עשה [ז] אבל לא תעשה ח יתן כל (י) ממונו קודם שיעבור ועיין לקמן (סוף) [י] סימן תרנ"ח (צהג"ה) [י]:

רמ"א יו"ד סי' קנו, א

(א) מבוין להעבירו על דת: הגה [ד] (ב) ואס יוכל להציל עצמו בכל אשר לו [ז] צריך ליתן הכל ג (ב) ולא יעבור (ב) (ב) לא תעשה (א) [ה] (ב) (ומקום) [ואף על גב] [שאמרו [שנת מה, ב]

פתחי תשובה יו"ד סי' קנו, ד

ועיין בספר חומות ירושלים סוף סימן קצ"ו שכתב דנראה לו חילוק שבין עשה ללא תעשה לענין חיוב בזבז ממונו הוא, דקום עשה הרבה ימנע ממונו בסבת עניותו לכן התיירו שלא יקיים פעם אחת על דרך שאמרו רז"ל [שבת קנא, ב] חלל שבת אחת כדי שתשמור שבתות הרבה, אבל שיעבור לא תעשה משום ממון אין סברא, דמשום עוני ודאי אין הכרח לעבור לא תעשה, ומניעת עשיות הרבה ימצאו בסבת עוני, עכ"ד, לפי זה יש לומר דאין חילוק. ועיין בספר משנת

מהר"ל גור אריה פרשת ויגש

בראשית מו, י

והחילוק שיש בין עשה ובין לא תעשה ידוע לכל משכיל, כי מצוות עשה הוא קנין מעשה מפני שהיא קנין, אף על גב שלא מתחייב בה – אם לא יעשה יהיה חסר המצוה שהיא קנין מעשה. אבל מצוות לא תעשה – שאין המצוה קנין המעשה, רק שישב ולא יעשה ואינו קונה שום דבר, ועיקר המצוה שלא יעבור רצון הבורא יתברך שאסר עליו, וכל זמן שלא אסר הקב"ה – אינו עובר רצון בוראו יתברך¹⁰⁵. ולפי דעתי אם מקיים לא תעשה

חידושי אגדות מהר"ל

המבזבז אל יבזבו יותר (שם). באושא התקינו המבזבז מחומש. שכך מצינו אל יבזבו יותר מחומש. שויתרה התורה החומש,

שצריך לפדות (החומש) ההקדש ולהוסיף ולוותר החומש, והוא מבואר ג"כ כי החמישי הוא נבדל, כי כאשר יש כאן שטח וכל שטח יש לו ארבעה צדדין מחולקין והאמצעי הוא החמישי הוא באמצע, דבר זה הוא האמצעי הוא נבדל מן הארבע צדדין, כי הארבע צדדין יש להם רוחק וכל רוחק הוא הגשמי כי הגשם יש לו רחקים כאשר ידוע, והאמצעי אין לו רוחק לכך הוא נבדל מן ארבע צדדים ולכך המוותר אל יוותר יותר מחומש, כי החומש יכול להקדיש אותו לשמים כאשר תמצא שהחמישי הוא נבדל מן הארבע ומפני שהוא נבדל מן הארבע יכול להקדיש חלק חמישי, אבל חלק ג' או חלק ד' אין בו דבר זה כי כל ד' צדדים הם גשמיים, ואין בהם דבר זה שהוא נבדל מן הגשמי אשר דבר זה שייך אל האמצעי, לפי שהאמצעי אין לו רוחק מוגבל אשר שייך אל הגשם שיש לו רחקים, אבל האמצע שאין לו רוחק מתיחס אל הנבדל.

האדם שהוא רוצה לוותר ממונו אל יוותר יותר מחומש, כי החומש יש בו החמישי שהוא האמצעי מתייחס אל הקדושה בשביל שהוא אמצע, ולכך יכול ... לתת אותו ולהקדישו לעניים אבל חלק ג' או חלק ד' שהוא שייך לד' צדדין יש להם רוחק לכך מתייחס אל הגשמי ולא שייך בו הקדש והבן אלו דברים.

WHATSAAPP

EMAIL

PODCAST

TORAHANYTIME

ALLDAF

DAFYOMI PORTAL

KOLHALASHON